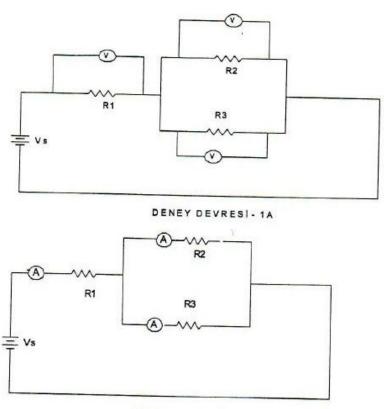
DENEY NO:1

DENEY ADI: DC DEVRELERDE GERİLİM ve AKIM ÖLÇÜMLERİ

DENEYİN AMAÇLARI:

- -DC devrelerde, gerekli elemanları kullanarak, deney devresini oluşturmak suretiyle akım ve gerilim ölçümlerini gerçekleştirmek.
- -Gerilim ölçümünde kullanılan voltmetre ile, akım ölçümünde kullanılan ampermetrenin devreye bağlantı şekillerini öğrenmek.
- -Farklı devre tiplerinde ampermetre ve voltmetreyi kullanarak akım ve gerilim ölçümlerini gerçekleştirmek.

DENEY DEVRESI - 18

İŞLEM BASAMAKLARI:

1. Önerilen 12 dirençten 3 tanesini seçiniz ve deney devresini (DENEY-1A, 1B) dikkate alarak V₅= 12 volt için R_T' yi, V₁, V₂, V₃ gerilimlerini ve I₁, I₂, I₃ kol akımlarını hesaplayınız. Bulduğunuz değerleri Tablo-1' e kaydediniz. V₅ = V_T gerilim değerini sağlayıp sağlamadığını kontrol edin.

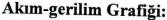
Seçilen direnç	R ₁	R ₂	R ₃	R _T
değerleri	1k	2k	3k	2,2k
Hesaplanan	V ₁	V ₂	V ₃	V _T
voltaj değerleri	5.45V	6.54V	6.54V	12V
Hesaplanan	l ₁	l ₂	l ₃	I _T
akım değerleri	5.45mA	3.25mA	2.18mA	5,45mA

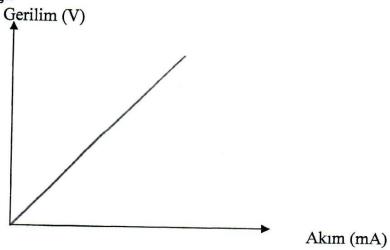
Tablo-1

- 2. Şekildeki deney devresini kurarak, V_S= 12V' a ayarlayınız.
- 3. Ölçü aletini teorik kısımda bahsettiğimiz şekilde bağlayarak her bir direnç üzerine düşen gerilim değerlerini ölçünüz ve Tablo-2' ye kaydediniz.
- 4. Ölçülen bu gerilim değerlerinin toplamını, yine Tablo-2' ye kaydedin. (Ölçülen bu gerilim değerlerinin toplamının Vs gerilim değerini sağlayıp sağlamadığını, Tablo-1 ile karşılaştırarak kontrol edin.)
- 5. Ölçü aletini teorik kısımda bahsettiğimiz şekilde bağlayarak devredeki I₁, I₂, I₃ kol akımlarını ölçünüz ve Tablo-2' ye kaydediniz. (I₂ ile I₃ arasındaki ilişkiyi fark ettiniz mi? Sonuç kısmına gerekli açıklamayı yazınız.)
- 6. Ölçülen bu akım değerlerinin toplamını Tablo-2'ye kaydedin. (I₂ ve I₃ akımlarının toplamının I, akımının değerini sağlayıp sağlamadığını kontrol ediniz.)
- 7. Elde ettiğiniz tüm hesaplama sonuçlarıyla, ölçüm sonuçlarını karşılaştırın
- 8. Ölçümlerle elde ettiğiniz gerilim ve akım değerlerine ilişkin verilere göre (seçeceğiniz herhangi bir sabit direnç değerine göre) akım(I_1)-gerilim(V_s) grafiğini çiziniz.

Seçilen direnç	R ₁	R ₂	R ₃	R _T
değerleri	1k	2k	3k	2.2k
Tespit edilen	V ₁	V ₂	V ₃	V _T
voltaj değerleri	5.45V	6.55V	6.55V	12V
Tespit edilen	I ₁	I ₂	I ₃	I _T
akım değerleri	5.45mA	3.27mA	2.18mA	5.45mA

Tablo-2

SONUÇLAR ve TARTIŞMA:

Yaptığınız deneyde DC gerilim ve akım ölçümünü gerçekleştirdiniz. Gerekli ölçümleri, ölçü aletlerini teorik kısımda bahsedilen şekilde devreye bağlayarak yaptınız. Buna göre, devrede akımı ölçerken ampermetre devreye seri bağlanıyordu. Ampermetre, küçük bir iç dirence sahiptir ve bu nedenle devreye seri bağlanır. Gerilim ölçerken voltmetre, iç direncinin büyük olması nedeniyle devreye paralel bağlanıyordu.

Ayrıca, devremizde I₂ ile I₃ arasındaki ilişkiye ve kollara düşen gerilimlere dikkat edelim.

-l₂ ile l₃ arasında nasıl bir ilişki vardır? Nedenini açıklayınız.

I2 ve I3 arasında tamamlayıcı bir ilişki var. Toplam akım devre akımına eşit olacak şekilde bölünmüşler. Bir bakıma şunu diyebiliriz, bu iki direnç aslında tek dirençiş gibi düşünülebilir ve akımları da buna göre hesaplanıp sonrasında paylaştırılabilir, akımın gerçekten de aktığı gibi.

-V₂, V₃ gerilimleri arasındaki ilişkiyi açıklayınız.

-Bütün kol gerilimleri (V , V) ve V₁ arasındaki ilişkiyi tartışınız.

Deneyimizde hesapladığımız gerilim ve akım değerleri ile ölçülen değerler arasında farklılıklar görülmesi mümkündür. Bu farklılıklar, kullanılan dirençlerin, toleransları nedeniyle, nominal (etiket) değerlerinde olmaması ve ölçü aletlerindeki sapmalardan kaynaklanmaktadır.

